Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Flores vltimarum voluntatu[m] non sine sudore collecti p[er] d[omi]n[u]m Rolandinu[m] Bononie[n]sem Juris vtriusq[ue] p[ro]fessore[m] opti[m]e meritu[m] Annexo in calce peculiari quoda[m] ...

Rolandinus <de Passageriis>

Parrhisiis, 1514

De spurtis. Ru. xix

urn:nbn:de:bsz:31-115460

Visual Library

inter auum/proauū/nepotem vel
pronepotē naturalem (ſi quis ne
potis nomē in tam degeneres ho
mines extēdere voluerit) vt vnus
alteri totiens ⁊ tantūdem ⁊ eiſdē
modis relinquere poſſit vt dictuȝ
eſt in patre et filio naturali. ⁊ pro
bantur hec in ꝑalle. autē. quibus
modis na. effi. ſui. §. de nepotibus
et. C. e. l. vlt. Secus autem in ma
tre ⁊ aſcendentibus per matrem.
nam mater et au⁹ ⁊ auia materni
tenenꝫ neceſſario (ſi vtiliter teſta-
ri voluerint) liberos ſuos nō tātū
naturales de concubina natos: ex
patre videlicet certo et cognito:
ſed etiā vulgo queſitos qui patrē
incertū habere dicūtur: iſtituere:
aut nominatim cū cauſa legibus
cognita exheredare vel ꝑterire: et
etiam (qd̄ pl⁹ eſt) pariter cū legiti
mis: ſi etiam legitimos habeant
de iuſto matrimonio natos. niſi ma-
ter eſſet illuſtris: tunc enim aliud
iuris ē: vt dicetur in rubri. quali-
ter et quādo ſuccedunt ab inte. li-
beri. naturales. huiuſmōi enī na-
turales in ſuccedēdo matri i nul-
lo differꝫ a legitimis. vt iſti. de ſe
natuſcō. orfi. §. nouiſſime. et. l. pe.
in fi. C. illo titu. quia etiam huiuſ
modi filij agunt de inofficioſo te-
ſtamēto in bonis matris. vt. ff. de
inoffi. te. l. ſi ſuſpecta. §. i. et iō pa
ri ratione aſcendentibus per ma-
trem debent ſuccedere.

Filij il-
legitimi
an ⁊ qñ
a matre
et linea
ma͛na
ſint ne-
ceſſario
iſtituen
di.

¶ Additio. Vt. l. modeſtin⁹: vbi
caſus. ff. vnde cognati. Ge. mu.

¶ Sed quod dictuȝ eſt de vulgo
queſitis intelligas verum eē: niſi
ex tali coitu nati ſint ꝓpter quem
mater eoruȝ accuſari poſſit. puta
ex adulterio vel ſtupro vel iceſtu:
hij enim ſpurij ſunt ⁊ non ſunt di
gni nominari filij. nec iura ſucceſ
ſionis habēt. vt in autē. quib⁹ mo
dis na. effi. ſui. §. fi. col. vi.

¶ Additio. Ita ꝯcludit glo. i di-
cto. §. nouiſſime. ⁊ glo. in. d. §. vlt.

Gerardus mulert.

¶ Et ecōtrario euenit vt mater ⁊
aſcendētes a matre debeant inſti-
tui vel exheredari vel ꝑteriri a li-
beris naturalib⁹: ⁊ eis ſuccedere
quēadmodū eſſent legitimi ⁊ na-
turales. vt inſti. de ſenatuſcō. ter.
§. vlti. Qualiter autē iſti natura-
les ab ītеſtato ſuccedāt. ī. in rubri
ca vltima huius operis dicꝫ.

¶ De ſpurijs. Ru. xix.

Spurij ſunt q̇ ex
adulterio nati ſunt: vel
ex alio inceſtuoſo vel ne-
phario vel dānato coitu. hij nec
naturales nec legitimi ſunt nec
nominandi ſunt filij: nec a paren
tibus ſunt alēdi. ⁊ oīs pa͛ne ſub
ſtātie idigni. qñio etiā ex ꝓroga-
tiua reſcripti iperialis ipſi vꝉ eoꝝ
mater: pa͛ne hereditatꝫ ꝑticipiū
habere nō pn̄t. ⁊ ſi pa͛ eis dederit
vel īter viuos vel in vltima volū
tate vel ꝑ ſe vel ꝑ aliū: totū retra
ctatū legitime eius ſoboli redden
dū eſt vꝉ fratri vel ſorori. ⁊ ſi ꝑdi-
cti nō extāt/vel ſi extāt ſed agere
noluerint vꝉ diſſimulauerit vel ta
cuerint: ītra duos mēſes ījuadit fi
ſcus res tales cum pena q̄druplі.
et ꝑquirit eos cū ſeua q̄ſtione tor
mētoꝝ cōcubine inferēdoꝝ vt ex
primat ꝟitatē donatoꝝ vel cōmē
datoꝝ ei vel alij ꝓ ea. vt in autē.
quib⁹ mo. na. effi. ſui. §. vlt. col. vi.
et. C. de naturalibus liberis. l. i.

Spurij
q̇ ſint.

¶ Additio. Quero circa ꝓmiſſa
qñ coit⁹ dicaꝫ dānat⁹: rñde poſt
Ange. areti. i. §. nouiſſime. iſti. de
ſenatuſcō. orfi. i fine. q̇ tūc qñ ali
q̄ pena tꝑalis iponiꝫ ꝑ aliquā ꝯſti
tutionē iurꝫ ciuilis: vt puta qñ ꝓ
tali coitu hȝ locū pena adulterij vꝉ
inceſt⁹ vel ſtupri. vt iſti. de publi.
iud. §. itē lege iulia de adulterijs.
et i. §. fi. i auc. q̇. mo. na. efficiūtur
ſui. col. vi. Immo fme eūdē: nō ſo
luȝ qñ ꝓ tali coitu iponitur pena

Coitus
qñ dica
tur dam
natus.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ordinaria: adulteriũ: inceſt⁹: vł ſtu
pru. ſʒ etiã qñ iponit̃ extraordinaria.
ꝛ extraordinaria põt iponi cũ q̇s
plures retinet cõcubinas. nã tũc
coit⁹ eſt dãnatus pena tẽporali.
Et tales filij nullo mõ ſuccedũt
patri: nec etiã matri. vt in auc. de
triẽ. et ſe. §. ſi aũt cõfuſa. col. iij. ꝛ
in auc. quib⁹ modis na. effi. ſui. §.
ſi ṽo effuſa. nã tales cõcubine et
earũ amaſij ſaltẽ extra ordinẽ pu
niri poſſunt. qꝛ ẽ res mali exẽpli
vt. l. i. ꝛ ꝑ totũ. ff. de va. ꝛ extraor.
cri. et. l. iij. ff. de cri. ſtelli. ſʒ Bar.
in. l. fina. ff. de his qui. vt indig. te
net ꝯtrariũ dicẽs. ꝙ tales poſſent
mr̃ib⁹ ſuccedere. qđ vt refert. d.
Ang. vbi. ſ. nõ placet matheſila-
no. quẽ tractatũ de ſuc. ab inteſta
to. ſcripſiſſe ſepe ꝯmẽorat. Nota

Coitus ꝯcubia-rius vel meretrical' nullã penã tẽporalẽ patit̃ ſecus in ſpũali.

tñ ꝙ licet ꝯcubinarius vł meretri
calis coitus nullã tẽporalẽ penã
patit̃ ſm̃ leges. l. in cõcubinatu. i
fi. ff. de cõcu. et. l. ſi ea. ꝛ. l. q̃ adul
teriũ. C. de adul. tñ ſecus eſt quo
ad penã ſpiritualẽ. vñ de iure di-
uino et canonico mortaliter pec-
cant q̇ cũ alia q̃ꝫ vxore ꝓpria ha-
bẽt coitũ. xxxij. q. iiij. meretrices.
et eſt glo. pulchra i verbo nõ eſt. i
cle. ad noſtrũ. ṽſ. ſeptio ꝙ mulie-
ris oſculũ. ꝛ c̃. d̃ here. ¶ Item nõ
ꝙ ſpurij etiã aliter dicũtur q̃ꝫ ſu
pradiffinitũ ẽ per dñm Rolandi
nũ. dicũtur eñ etiã ſpurij qui ſũt
nati ex cõcubina q̃ nõ fuit retẽta
indubitato affectu: q̇ alias ꝓprie
dicerent̃ naturales. vt ẽ tex. glo.
et ibi Inno. i. c. niſi cũ pridẽ. ṽſ.
ꝑſone ṽo irregularitas. in fi. de re
nũ. qđ ibi ſequit̃ Antho. de bu. vt
refert dñs Ange. in. d. §. nouiſſi-
me. ſup glo. in verbo. vulgo. pro-
bat̃: nã habem⁹ ꝙ ſpuri⁹ põt mo-
uere querelã inofficioſi teſtamẽti
cõtra teſtamẽtũ matris. l. ſi ſuſpe
cta. §. i. ff. de inoffi. teſta. qđ opor-
tet intelligere in tali q̇ nõ eſt nat⁹
ex dãnato coitu: alioqui eſſet fal-
ſum. ꝑ ea q̃. ſ. Itẽ nota ꝙ licet ſʒ
leges nati ex dãnato coitu nõ ſint

Spurij an ſint alendi a parentibus.

alẽdi. vt in. §. fi. i ſepe alle. auctẽ.
qui. mo. natu. effi. ſui. col. vi. de be
nignitate tamẽ canonica alimẽta
eis ſunt pſtanda. c. cũ haberet. in
fi. de eo qui dux. in ma. quã pol. ꝑ
adul. Hinc tradit Bar. in. l. fi. ff.
de his qui. vt indig. vnum modũ
ꝑ quez pater põt relinquere filio

Spurio q̇b⁹ modis reliqui poſſit.

ſuo ſpurio: hoc eſt nato ex dãna-
to coitu: ꝙ videlʒ relinquat ſibi tñ
qđ ſufficiat ad alimenta. hoc mõ
Relinquo filio meo ſpurio i vita
ſua fundũ ꝓ alimẽtis: ꝛ poſt mor
tẽ ſit ſuorũ filiorũ. quib⁹ poteſt re
linqui. l. fina. C. de natu. lib. idem
dicit Bar. in dote codẽ fauore. et
eadẽ ratione: qꝛ ſpurio q̇s poteſt
legare dotẽ ꝛ alimẽta. ar. l. i. ff. ſo
lu. ma. ꝛ. l. cuʒ poſt. §. gener. ff. de
iure do. Hec ṽa niſi relictũ exce-
dat magnã quantitatẽ. alias forte
preſumet̃ fraus. vt. l. i. C. d̃ na. li.
Aliũ modũ ſubiũgit idẽ Bar. ibi
q̇ (vt dicit) ꝯtinet aliq̇d fraudis.
vt ſi teſtator rogat heredẽ expreſ
ſe vt reſtituat cui velit. et hoc: qꝛ
non eſt tacitũ fideicõmiſſum imo
palã relictũ. vt. l. nõ intelligit̃. §.
ſi q̇s. ff. de iure fiſci: ſed tamẽ hoc
caſu nõ põt heres ſpurium elige-
re: qꝛ tũc videret̃ capere a teſtato
tore. vt. l. vnũ ex familia. in prin.
ff. de lega. ij. ideo cõſiliũ eſt ꝙ he
res eligat tertiũ. ꝛ poſtea ille ter-
tius eligat ſpuriũ. aliq̇d tamẽ vt
fatet̃ ipſe Bar. fraudis haberet i

Spurio relictuʒ an debeat eſſe fiſci.

ſe. ¶ Sed iuxta pmiſſa q̃ro. pone
aliq̇s reliquit filio ſpurio. an tale
relictũ debeat eſſe fiſci: vel an de
beat remanere apđ heredes: hãc
queſtionẽ format idẽ Bar. vbi. ſ.
in ṽſi. quero et reuoco in dubiuʒ.
ꝛ c̃. vbi tandẽ poſt Richar. maliũ.
videt̃ cõcludere: ꝙ palã relictum
ſpurio: debet manere apud here-
des ſcriptos vel venientes ab inte
ſtato. per rationes et leges quas

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

ibidē adducit. Si vero eēt tacitū
fideicōmiſſū de quo i. l. in fraudē
in p̄n. ff. de his quib⁹ vt indig. tūc
applicaret̄ fiſco. vt. l. i. cum ſimili
Spurij an aliq̄ mō legitimari poſſint. bus. ff. de iure fiſci. vide lati⁹ per
eūdē Bar. vbi. ſ. ¶ An aūt hmōi
filij nati ex dānato coitu aliquo
mō legitimari poſſit q̄ro: Reſpō
de ſm Ange. peru. in. §. fina. in ſe
pe dicto auten. quib⁹ mo. na. effi.
ſui. q̄ tm̄ vnico modo legitimari
poſſunt: ſcʒ preſcriptū p̄ncipis di
cētis q̄ eos legitimos facit: nō ob
Nāles quibus modis legitimentur ſtante illa lege alit̄ eni legitimari
non poſſunt. Ita vult etiā glo. in
v̄bo p̄cipiū. in. d. §. fi. Alij autē
naturales ſcʒ: multꝭ modis legiti
mari poſſunt. de quib⁹ p. d. Ang.
in. d. §. fina. ſcʒ p ſubſequēs matri
moniū de quo nulla ē dubitatio.
intellige filijs tn̄ volētibus. vt. §.
generaliter in. d. §. auctē. quibus
mo. na. Alio mō per oblationē cu
rie. Tertio modo i teſtamēto per
reſcriptum p̄ncipis. Quarto ſi
pater coꝝ i teſtamēto ſolēni filios
appellauit. ꝛc̄. vide lati⁹ per eūdē
Gerardus mulert.

¶ De iſtitutiōe parētū ſeu aſcēdentiū. Ru. xx.

IAm dictum eſt
de pſonis linee deſcē
dētis: ſcʒ liberis nr̄is/
qui i ordine ſucceden
di primū et potiorē locū obtinent
Nūc vero de pſonis linee aſcēdē
tis ſcʒ parētib⁹ noſtris dicamus.
¶ Eſt igit̄ ſciendū: q̄ ſi ego teſta
tor vel teſtatrix nullū habeā libe=
rorū a me neceſſario iſtituēdū/ vl̄
exheredādū vt i ſupiorib⁹ dictū ē
ſʒ parentē ſiue parētes legitimos
et nāles: et i eo ſtatu vt liceat mi
chi teſtari: puta emācipat⁹ vel ali
ter mei iuris fact⁹: tunc ad eos in
ſtituendos ſi vtiliter teſtari volue
ro me cōuertere cogor. Nā defici
entib⁹ perſonis linee deſcēdentis
vocātur aſcēdentes. vt. C. ad ſe.
con. tertu aucten. defuncto. quia
q̄uis turbat̄ ordo mortalitatis:
ſcʒ q̄ p̄moriat̄ fili⁹ p̄ri: tn̄ parētes
ad bona liberoꝝ ratiōe miſeratiōis
admittū: et nō min⁹ parentib⁹ q̄
liberis pie reliqui debet. vt. ff. de
inoffi. teſta. l. nā ꝛ ſi parentib⁹. in
p̄n. Inſtituā itaq̄ parētes meos
nulla inter paternos ꝛ maternos
differentia habita. habita tamen
gradus prerogatiua: vtputa ſi pa
trem et matrē habeā vtrūq̄ inſti
tuā. ꝛ ſi ſolū patrē/ vel ſolā matrē
illū vel illam inſtituā. de auo aūt
vel de auia vel alio aſcēdēte non
cogor tunc mentionē facere: quia
precedit eos gradu pater vel ma
ter: ſed ſi nec pat̄ nec mater adſit
mihi/ tunc eū vel eos qui mihi ſūt
primiores in gradu aſcendentiū
inſtituere debeo: eodēʒ eīn mō ab
inteſtato ſuccedunt. vt in autē. de
heredi. ab inteſ. veni. §. ſi igitur de
funct⁹. col. ix. et q̄ et eis cōpetit
querela in bonis liberorum qui te=
ſtari potuerūt: ꝛ nō habebāt deſcē
dentes. vt. C. de inoffi. teſt. l. libe
ri. ij. rn̄ſo. ſufficit autē ſi parentē
inſtituendū inſtituā in ſua legiti=
ma portione que iure nature de=
betur parētib⁹: que eſt triens bo=
norū quādo nullū habeā liberorū
vt in auc. de here. ꝛ fal. §. primum
colla. i. et in auten. de triente ꝛ ſe.
§. i. col. iij. Et ſi in minori iſtitue=
rem/ nihilominus tenet i modico
teſtamētū: licet agi poſſet ad ſup=
plementū/ vt i liberis dictū ē. ſ. in
rubri. de legitimis tm̄ liberis. ꝛc̄.
verſi. itē nota q̄ nō intereſt. Sed
q̄uis ita dictū ſit q̄ predictos pa
rētes meos inſtituere debeam: tn̄
eos poſſum exheredare vel omit=
tere ſi legitima ſubſit cauſa. nā pa
ternos et maternos parentes vel
inſtituere vel rite exheredare vel
p̄terire debeo: ſcʒ legitima cauſa